

KRIMINAL U PANDEMIJI

Korona je poremetila narko-tržište, ovo su najveće promjene koje su se dogodile u Hrvatskoj

Europa se suočava s enormnim rastom ponude droga, uz što dolaze digitalizacija 'dark-web', društvene mreže i nove metode distribucije

Piše: Dušan Miljuš Objavljeno: 09. studeni 2021. 12:43

Zapljeni kokaina u Pločama

© Božo Radlić/Cropix

Zbog pandemije COVID-19 bilo je poremećeno tržište narkoticima, ali kriminalcima nije trebalo dugo da se prilagode i nastave distribuciju svih vrsta droga u novonastalim okolnostima. Ocjena je to europske policijske organizacije EUROPOL-a, a toj se ocjeni donekle priklonio i MUP, pa navode da su u prošloj godini zabilježili blagi pad kaznenih djela zlouporabe opojnih droga – 2.645 što je u usporedbi s prethodom godinom manje za 7,9 posto.

Međutim, podatak koji odudara je da je u 2020. godini broj otkrivenih slučajeva proizvodnje marihuane u tzv. kontroliranim uvjetima (umjetnim laboratorijima) povećan za 213 posto u usporedbi s 2019. godinom. Policija je u 2020. Godini obavila 8.323 zapljene, svih vrsta droga, što je u usporedbi s 2019. godinom čak za četvrtinu odnosno 23,4 posto manje kad ih je bilo 10.843. Splitska, zagrebačka, riječka, dubrovačka i istarska policija zapljene 75 posto svih droga u Hrvatskoj, a splitska policija u tzv. uličnoj redukciji sa 1.644 pekršajne prijave u odnosu na 1.398 zagrebačke ispada proaktivnija u odnosu na policajce u glavnom gradu Hrvatske.

"Među najprofitabilnijim kriminalnim aktivnostima na globalnoj razini spadaju aktivnosti vezane uz kokain. U Hrvatskoj je u 2020. bilo zaplijeno 60 kg kokaina, a u prvih osam mjeseci ove godine više od 667 kg kokaina u 289 pojedinačnih zapljena – ocijenio je **Davor Božinović**, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova 18. listopada na drugom spaljivanju zaplijenjene droge u ovoj godini kada je u peći našičke cementare "Nexe" spaljeno 2240 kg droge procijenjene na 9,5 milijuna eura.

OGLAS

Sve više tragova droge u otpadnim vodama

Istraživanja poput onog Europskog centra za monitoring droga i ovisnosti pokazuju da se u otpadnim vodama Zagreba osjetno povećala prisutnost tragova droga, pogotovo kokaina i stimulansa. Količina tragova kokaina u zagrebačkim otpadnim vodama se od 2018. do 2020. godine više nego udvostručila. Zagreb je po prosječnoj potrošnji marihuane radnim danom prvi među osamdesetak europskih gradova, a tragova amfetamina je više nego šesterstruko više. Na zagrebačkom tržištu odnedavno je prisutan i metamfetamin, a za 15 posto je porasla i prisutnost ecstasyja. Prema istom istraživanju pronađena količina tragova kokaina u otpadnim vodama Zagreba je u proljeće 2020. godine bila 510,24 miligrama na 1000 ljudi dnevno, godinu ranije bila je 395,55 mg, a 2018. godine 234,54 mg. Kod kanabisa pronađena količina tragova je 228,93 u 2020. godini, 186,13 u 2019. godini i 120,03 u 2018. godini. Pronađena količina tragova amfetamina u 2020. godini je 1.013,84 mg, dok je godinu ranije bila višestruko manja – 145,67 mg, a u 2018. 76.08 mg. Kod metamfetamina (Chrystal Meth ili Ice) pronađena količina tragova u otpadnim vodama u 2020. godini bila 6,14 mg, a od 2015. do 2019. uopće nisu pronađeni tragovi tog narkotika. Kod MDMA (Ecstasyja) pronađena količina tragova je 41,38 mg u 2020. godini, 36,5 mg u 2019. godini i 29,83 mg u 2018. godini.

"Pandemija COVID 19, nedvojbeno je imala određenih utjecaja na globalnu kriminalnu scenu. Kad je riječ o zlouporabi droga zlouporaba droga, a s njom u vezi i situacija na ilegalnom tržištu, kako u smislu potražnje tako i ponude, različitih tipova droga, posljednje dvije godine, obzirom na zatvorenost kretanja sukladno epidemiološkim mjerama, uvjetovala je i nove oblike komunikacije među ljudima i lokacijama. Potražnja je u početku mogla biti zadovoljena postojećim "rezervnim" količinama droge, no, kriminalistička praksa u kontekstu krijumčarenja odnosno opskrbe, pokazala je rastući dotok, gotovo svih tipova droga na ilegalna tržišta. Neki novi modaliteti, osobe involvirane u kriminalno djelovanje, koje su se pojavile, ostati će i proširiti se u budućnosti, nadopunjavajući široku lepezu, slikovito rečeno "paukovu mrežu zlouporabe", kako na globalnoj, tako i na narko sceni u Hrvatskoj. Ocjena je to dipl. krim. **Dubravka Klarića**.

Prema objavljenju statistici PU Zagrebačke za 2020. godinu kad je u pitanju kriminalitet droga u pandemiji 2020. Godini nije se povećavao u odnosu na 2019. godinu i zablježen je istovjetan broj kaznenih djela 243, od čega 226 otpada na neovlaštenu proizvodnju i promet drogama i 17 kaznenih djela omogućavanja trošenja droga, što je u usporedbi s 2019. godinom jedno kazneno djelo te vrste manje.

Također, tijekom 2020. godine na području PU zagrebačke ostvareno je 1.867 zapljena droge, što je za 10,1 posto manje u odnosu na 2019. godinu (2.077)

Splitski policajci uspješniji od zagrebačkih

Po vrstama droge najčešća je bila zapljena droge cannabis tipa marihuana – 1.217 zapljena, što čini udio u ukupnom zbroju od 65,2 posto; amfetamin – 225 zapljena, udio 12,1 posto; kokain - 94 zapljene, udio 5,0 posto; heroina – 23 zapljene, udio od 1,2 posto; canabis biljka - 43 zapljene, udio od 2,3 posto; smola cannabis (hašiš) - 38 zapljena, udio od 2,0 posto; metadon – 4 zapljene, udio od 0,2 posto; MDMA i derivati (XTC) - 56 zapljena, udio 3,0 posto; heptanon otopina - 7 zapljena, udio od 0,4 posto; LSD - 4 zapljene, udio 0,1 posto; ulje kanabisa – 10 zapljena, udio 0,5 posto te ostale droge, pribor za konzumaciju i slično s tragovima droge 146 zapljena, udio od 7,8 posto.

Policijски službenici Službe kriminaliteta droga Policijske uprave zagrebačke zaplijenili su i 371.500,00 kuna, 172.905,00 eura, 300 američkih dolara. Od "diler" je zaplijeno i šest pištolja i pušaka, dva plinska pištolja, jedna ručna bomba, 1.389 komada streljiva, te po 80 mobitela i 79 digitalnih preciznih vaga. Na području PU Zagrebačke u prošloj godini dvije osobe su preminule od trovanja kemijskim drogama, a u dva slučaja uzrok smrti bio je "ovedose" heroinom.

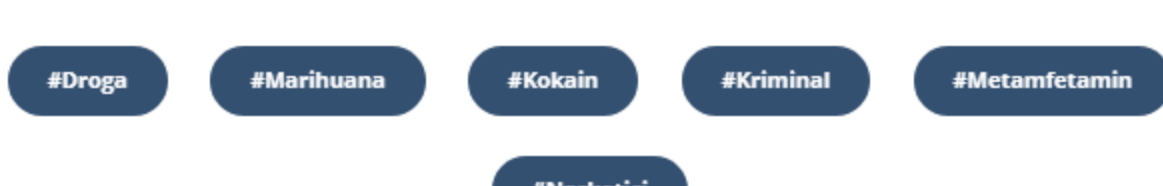
Splitska policija objavila je da je u 2020. godini imala 1797 slučajeva zapljene droge, a godinu ranije 1.823, te 216 kaznenih djela zlouporabe droga u odnosu na 186 u 2019. godini. Osječko-baranjska policija iznijela je podatak o 249 kaznenih djela zlouporabe droga uz sto posto razriješeno.

Godine velikih izazova

"Europa se suočava s enormnim rastom ponude droga, uz što dolaze fenomeni digitalizacije, "dark-weba", društvenih mreža i različitih novih metoda distribucije droga, a u porastu su obračuni kriminalnih skupina te pranje novca, vezano uz drogu, upozorio je **Željko Petković**, pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Uzme li se u obzir da je dio potrošnje droga vezan uz turističku sezonu, što je svakako dobro za hrvatsku ekonomiju, to će neminovno donijeti i do povećane potražnje i ponude droge posebno na turističkim područjima i tijekom ljetnih mjeseci. Činjenica da su se poremećeni lanci opskrbe normalizirali, da je Europa zapljusnuta kokainom iz Južne Amerike, kao i da će se tek nakon dolaska talibana na vlast u Afganistanu vidjeti koliko će te utjecati na dotok heroina u Europu bez sumnje pred hrvatskom policijom, ali i društvom u cjelini kad je suzbijanje zlouporabe droge u pitanju u narednim su godinama veliki izazovi.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

Želite li dopuniti temu ili prijaviti pogrešku u tekstu?